

FRA ANBEFALINGER TIL VIRKELIGHED

National Alkoholkonference 19. januar 2016

Tine Curtis, leder af Center for Forebyggelse i praksis og adj. professor Syddansk Universitet

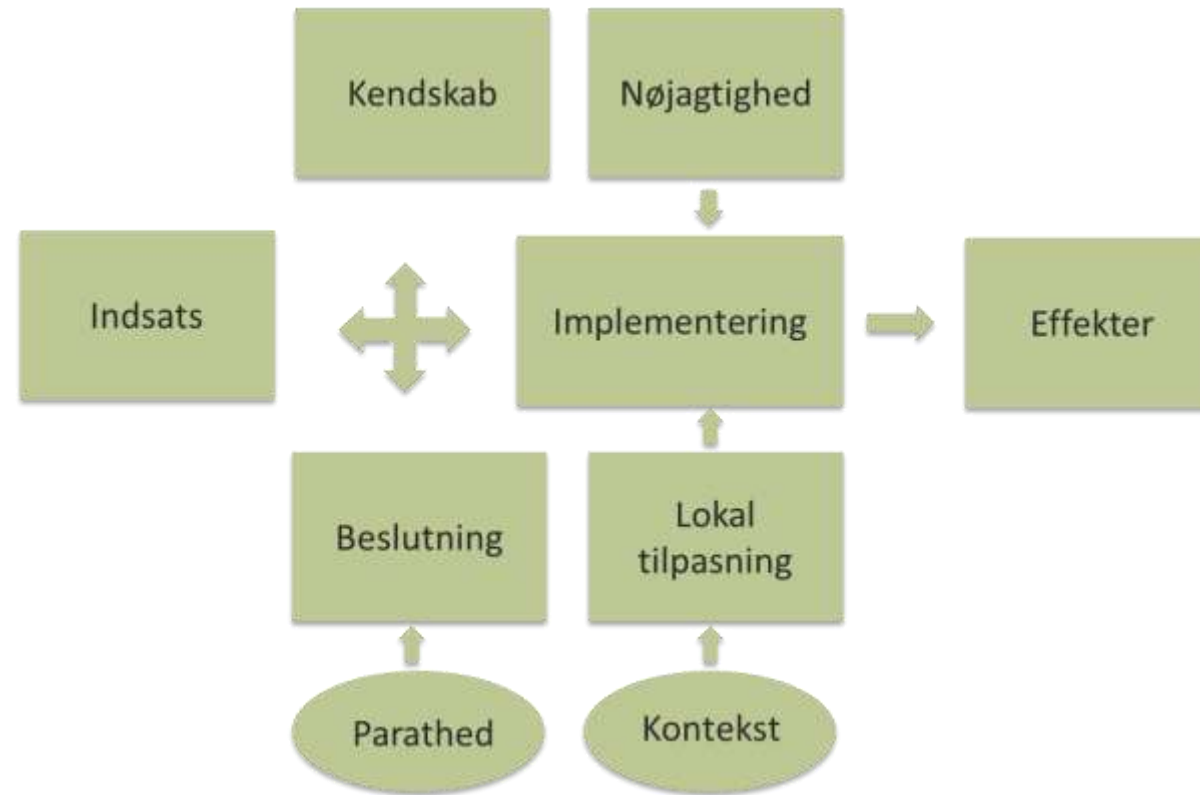
Implementering – Hvad handler det om?

De handlinger, der gennemføres for at ændre en eksisterende praksis – fra beslutningen er taget til daglig praksis er vedvarende ændret

- Implementering af ny lovgivning eller politikker
- Implementering af nye vidensbaserede indsatser
- Implementering af udviklingsprojekter med forbedringsigte

Model for implementering af nye indsatser

Ogden, Amlund-Hagen, Christensen & Askeland, 2009

Effekten af en indsats afhænger (også) af implementeringen

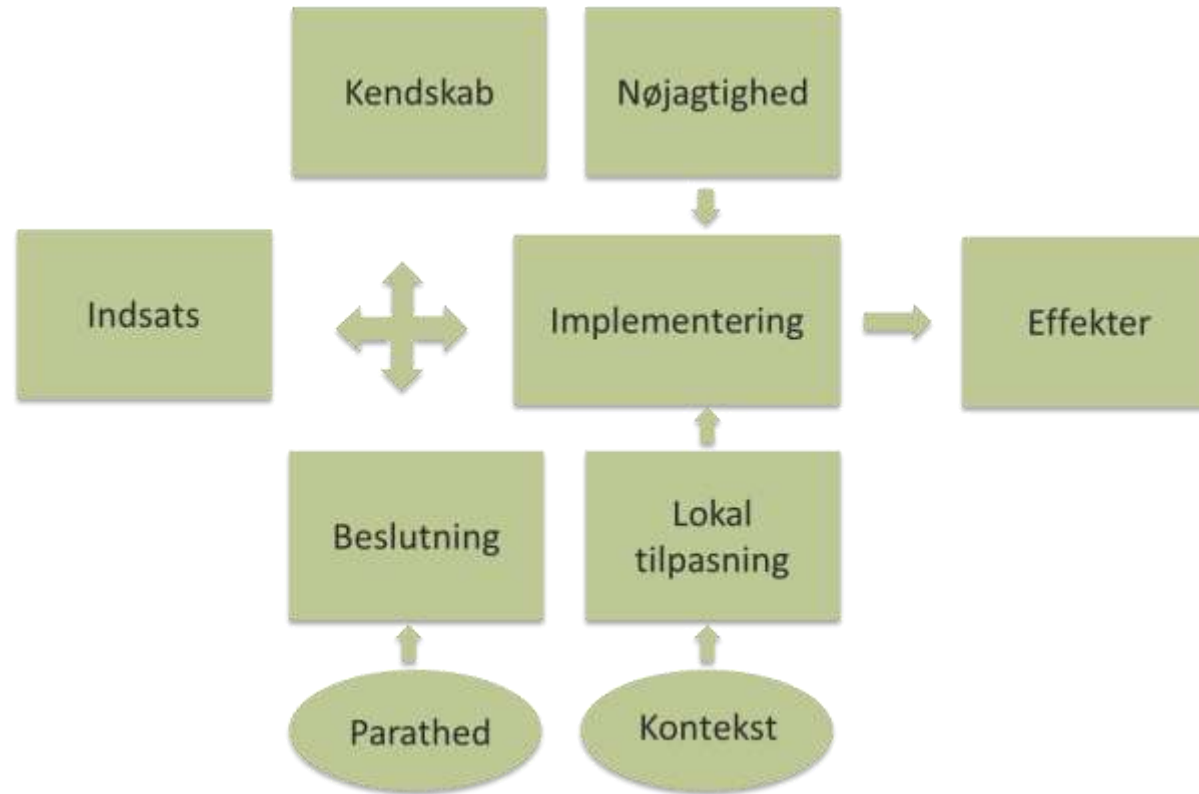
Ikke mindst:

- I hvilken udstrækning elementerne i indsatsen blev givet og modtaget
- Hvorvidt der var den tilstræbte kvalitet i indholdet, der blev givet, og den måde hvorpå det blev givet på
- Hvorvidt indsatsen nåede den rette målgruppe, og hvorvidt målgruppen modtog indsatsen som forventet

Durlak & DuPre. Implementation matters, 2008; Fixsen et al. Core implementation component, 2009; Saunders et al. Developing a process-evaluation plan for assessing health promotion program implementation, 2005

Model for implementering af nye indsatser

Ogden, Amlund-Hagen, Christensen & Askeland, 2009

Implementering – Hvad handler det om?

‘De handlinger, der gennemføres for at ændre en eksisterende praksis – fra beslutningen er taget til daglig praksis er vedvarende ændret’

- Karakteristika ved selve indsatsen
- Organisatoriske faktorer
- Medarbejdernes rolle
- Ledelsens rolle
- Inddragelse af målgruppen
- Nøjagtighed versus tilpasning

Inspiration til implementering af kommunale sundhedsindsatser, SST 2011

Forebyggelsespakkerne

- Faglige anbefalinger, der bygger på den aktuelt bedste viden
- Ikke en 'skal-opgave' for kommunerne at implementere
- Forventning om implementering - og implementeringsstøtte fra Center for Forebyggelse i praksis

HVORFOR IMPLEMENTERES DE FAGLIGE ANBEFALINGER IKKE FLUKS?

Implementeringsudfordringer - forebyggelsespakkerne

- Der er mange anbefalinger
- Næsten alle forudsætter 'oversættelse' til konkret praksis
- Anbefalinger til indsats i alle forvaltningsområder – en del tværgående
- Nogle forudsætter politisk og ledelsesmæssig prioritering, evt. nye ressourcer
- Mange involverer ændring af daglig praksis hos frontmedarbejdere

Anbefalinger om alkohol

- Kort rådgivende samtale til borgere med et storforbrug
- Alkoholpolitik på kommunens arbejdspladser og institutioner
- Samspil mellem alkoholbehandling, socialforvaltning og familiebehandling
- Tidlig opsporing ved frontpersonalet

Kort rådgivende samtale til borgere med storforbrug

- Hvad er en kort rådgivende samtale?
- Hvem skal tilbyde den (kompetencer?) og hvor?
- Hvilken betydning har hvem og hvor for efterspørgslen?

→ Er alle enige om, hvad der skal implementeres?

Sundhedscenteret i Holbæk Kommune

Den korte samtale om alkohol

Når alkohol fylder lidt for meget, tilbuddet er til dig der drikker for meget og som har et ønske om at nedsætte dit alkoholforbrug. Måske har du overvejet det i et stykke tid men mangler den sidste motivation for at gøre noget ved det.

Tilbuddet er også for pårørende som ægtefælle, kæreste, søskende, forældre, voksne børn (18+) der er bekymret for deres nærme som drikker for meget.

Hvor afholdes samtalen?

Samtalen foregår på Sundhedscenteret,
Carl Refsvej 4, 4300 Holbæk.

Hvornår?

Hver torsdag mellem kl. 09.00 – 11.00.

Skal jeg bestille tid?

Ja! Vær klar til at komme på tidspunktet. Du kan bestille tid på telefonen eller på hjemmesiden.

Alkoholpolitikker på kommunens arbejdspladser og institutioner

Alkoholpolitik med fokus på indtagelse af alkohol blandt medarbejdere og borgere i daginstitutioner, skoler, fritidshjem, arbejdspladser, plejehjem, klubber, sportshaller mv.

- Politikken skal være konkret, kendt og accepteret
- Skal udarbejdes og formidles lokalt
- Ikke 'bare' en prioritet hos den lokale ledelse og medarbejdere
- Hjælper med tværgående politik om, at det 'skal' der være

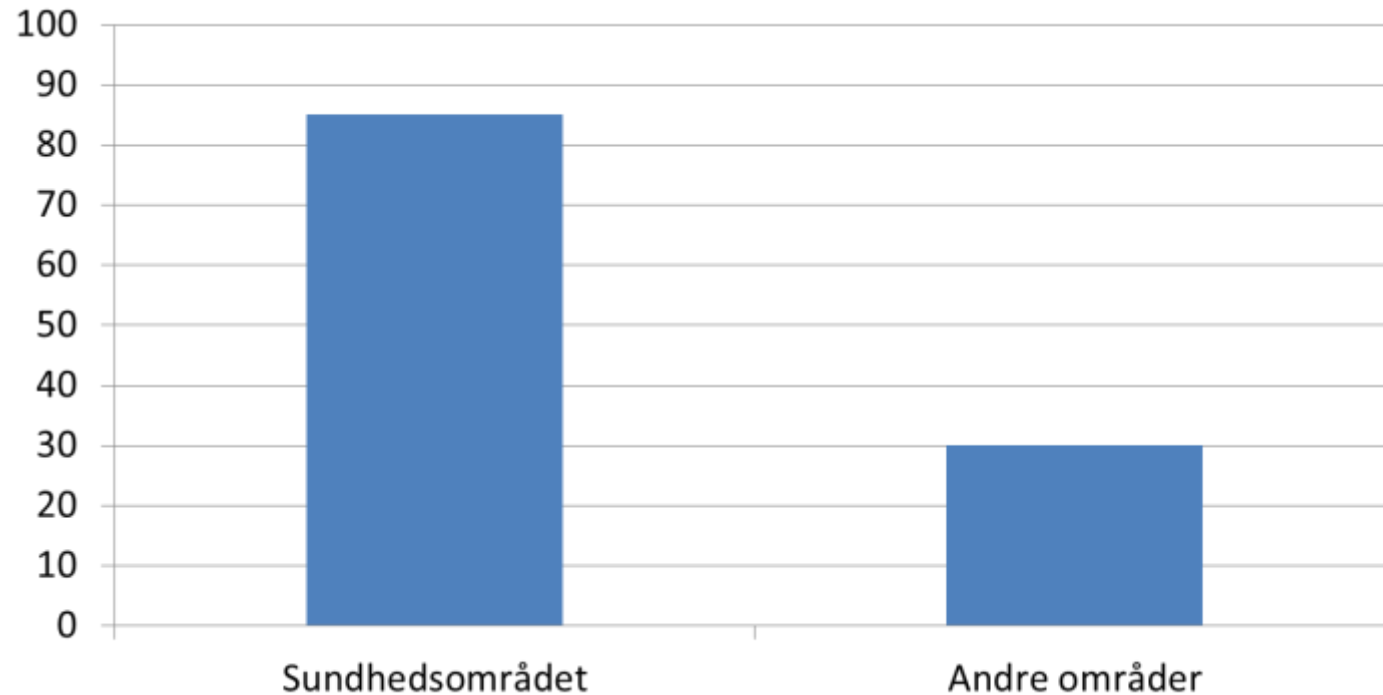
Alkohol må nydes i egen bolig, dog må dette ikke medføre adfærd, som er til gene for de øvrige beboere og personale. På fællesarealerne kan der nydes alkohol ved festlige lejligheder.

Politisk og ledelsesmæssig opbakning

- Kendskab er en forudsætning for opbakning:
Er fagpersoner gode nok til at forklare, hvad det nye er helt konkret, hvorfor det er bedre end det, vi allerede gør, og hvad ulemperne og evt. udgifter er?
- Det tager tid:
Skal indpasses i det kommunale årshjul ift. budgetter, politikudvikling osv.
- Fordel med tværgående organisering på ledelsesniveau

Kendskab til forebyggelsespakkerne blandt kommunalpolitikere, 2013

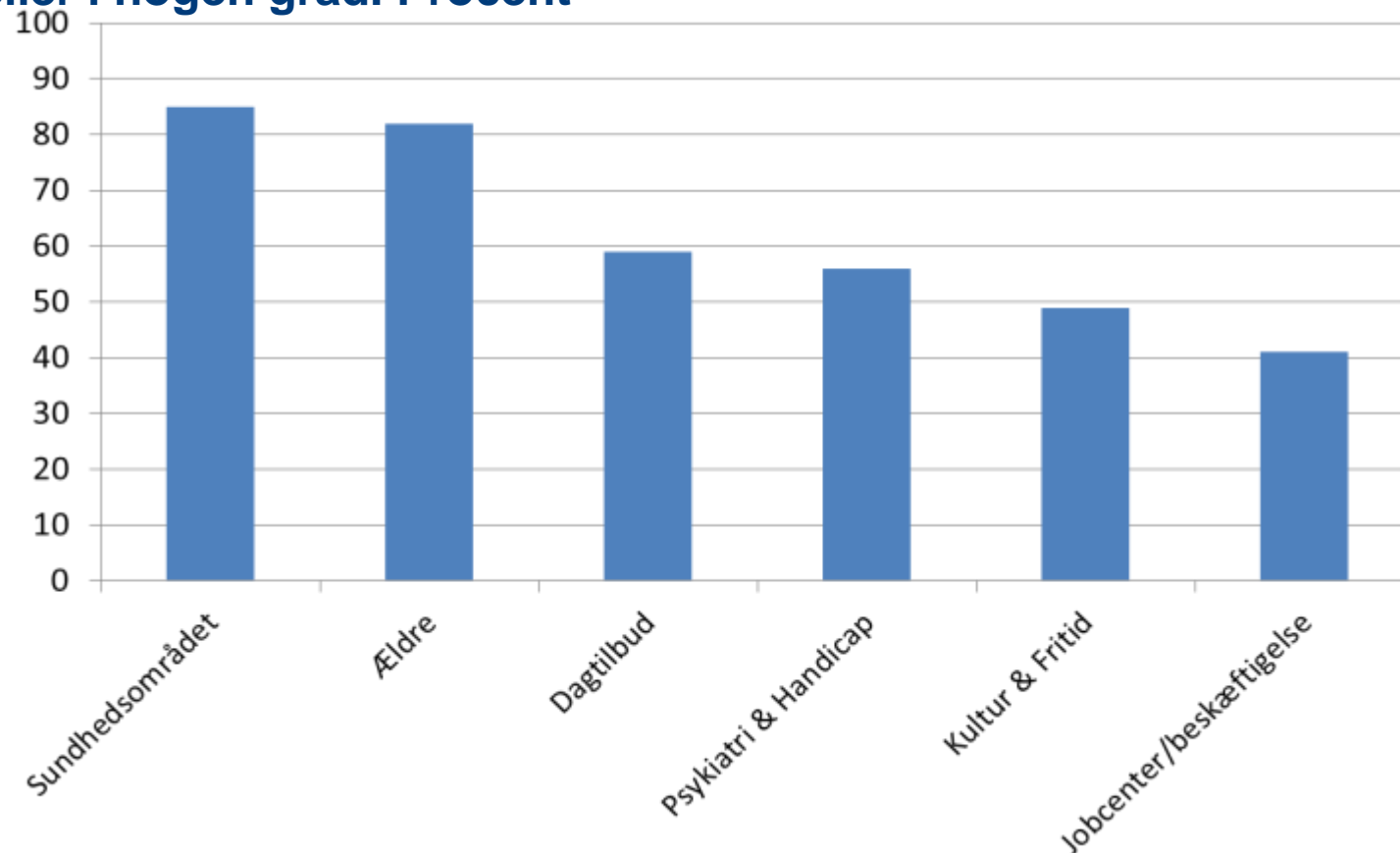
- i høj grad eller i nogen grad. Procent

Kortlægning af kommunernes implementering af Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker, Center for Interventionsforskning, SIF

Kendskab til forebyggelsespakkerne blandt ledere 2013

- i høj grad eller i nogen grad. Procent

Kortlægning af kommunernes implementering af Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker, Center for Interventionsforskning, SIF

Ansvarlig udskænkning

- Etablering af samarbejdsforum mellem kommune, politi, restauratører, ungdomsuddannelsesinstitutioner, foreninger, sportshaller m.fl.
- Fælles aftaler om at sikre et trygt natteliv, herunder bla. om markedsføring og udskænkning, der ikke stimulerer til svær beruselse
- Kurser for udskænkningsspersonale
- Fælles interesser i samarbejdet? Hvem kan repræsentere parterne? Hvordan sikres forpligtende aftaler?

Systematisk tidlig opsporing af borgere med alkoholstorforbrug ved frontpersonale

Hvilke handlinger i praksis forventer vi af forskellige frontmedarbejderne?

- Se tegn og blive bekymret
- Kende til og kunne informere om kommunale tilbud samt understøtte kontakt
- Tale med leder om bekymring, gennemføre, bekymringssamtale, gennemføre kort opsporende samtale
- Screene for alkoholproblemer og henvise til relevant tilbud (evt. andet sted, der kan henvise videre)

Hvad skal være på plads, før det kan lykkes?

- Tværgående organisering med styr på, hvad der forventes af forskellige grupper af medarbejdere
- Kendskab hos medarbejderne til forventninger som kompetenceudvikling og kulturarbejde
- Ledelsesopbakning og forespørgsel lokalt
- Relevante tilbud og styr på henvisningsveje
- Relevante foldere tilgængeligt lokalt
- Osv.

Ved vi, at det virker?

Implementeringsudfordringer

- Kort rådgivende samtale til borgere med et storforbrug
- Alkoholpolitik på kommunens arbejdspladser og institutioner
- Samspil mellem alkoholbehandling, socialforvaltning og familiebehandling
- Tidlig opsporing ved frontpersonalet

*Hvem og hvad
ressourcer,
kompetencer*

*Ejerskab lokalt,
kultur, tid*

*Eksternt samarbejde,
fælles mål og interesser,
forpligtethed ift. aftaler*

*Tværgående organisering,
konkretisering, foldere,
kompetencer, kultur*

Fra anbefalinger til virkelighed

- Konkretisering af det nye og evt. tilpasning til kontekst
- Politisk og ledelsesmæssigt mandat og ressourcer
- Involvering og ejerskab på tværs
- Prioritering af implementeringsprocessen
- Fokus på frontmedarbejdernes rolle, kompetencer og ledelsesopbakning
- Opfølgning og dokumentation

www.kl.dk/forebyggelseipraksis/implementering

Implementering sker ikke af sig selv

”Det sker ikke af sig selv, når man (blot) har introduceret en forandring.

Det er heller ikke nok, at ‘hjælpe processen lidt på vej’ med fx et kursus og et opfølgingsmøde.

Det kræver en målrettet og aktiv understøttelse af processen”

*Jørn Henriksen, Direktør
Esbjerg Kommune*

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN

WWW.KL.DK/FOREBYGGELSEIPRAKSIS